

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น 08

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

“พัฒนาผู้ประกอบการไทยให้เป็น
“ผู้ประกอบการยุคใหม่”
ที่ก้าวหน้าและใช้ประโยชน์
จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม
ในการขับเคลื่อนธุรกิจ”

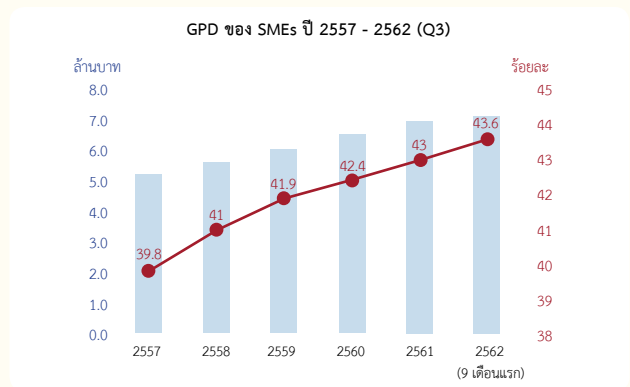
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการไทยให้เป็น “ผู้ประกอบการยุคใหม่” ที่ก้าวหน้าและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนธุรกิจ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญต่อการกระตุ้นให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตและความเข้มแข็ง

ของผู้ประกอบการจะช่วยให้ประเทศสามารถแข่งขันในระดับเวทีการค้าโลกได้โดยผู้ประกอบการยุคใหม่จะต้องมีทักษะแห่งอนาคตที่มีความพร้อมทางด้านทัศนคติ ทักษะความสามารถ และความรู้สำหรับการรับมือกับการแข่งขันที่จะรุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีได้ โดยมีเป้าหมายระดับประเด็น คือ **ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น**

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

080001

ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น ในการประเมินผลลัพธ์การดำเนินการตามแผนแม่บทฯ ต้องพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศเพิ่มขึ้น สำหรับภาพรวมการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SME ในช่วงปี 2560 - 2562 มีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันอยู่ที่ร้อยละ 43.6 ซึ่งห่างจากค่าเป้าหมายตามแผนที่กำหนดให้บรรลุภายในปี 2565 อยู่ที่ร้อยละ 1.4 จากสถานการณ์และทิศทางการขยายตัวดังกล่าวจึงมีความเป็นไปได้ที่จะการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 45 ในปี 2565 แต่อย่างไรก็ดี ยังมีองค์ประกอบอีกหลายด้านของ SME ที่ต้องได้รับการพัฒนาและยกระดับเพื่อเป็นส่วนสนับสนุนสำคัญในการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ที่มา: สสว.

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้ดำเนินการแก้ไขนิยามวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับใหม่ ซึ่งจะครอบคลุมผู้ประกอบการรายย่อย เพื่อให้สะท้อนถึงสภาพความเป็นจริงของวิสาหกิจของประเทศได้อย่างชัดเจนมากขึ้น ทำให้เมื่อมีการประกาศใช้นิยามดังกล่าวอย่างเป็นทางการจะส่งผลให้ผู้ประกอบการขนาดย่อมมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น

อันดับที่หนึ่ง สูงกว่าผู้ประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลาง และยังส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางปรับตัวขึ้นเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ ส่งผลต่อโครงสร้างของ SME อย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลควรเร่งผลักดันการพัฒนาผู้ประกอบการในทุกระดับผ่านการอำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจ รวมทั้งส่งเสริมการจัดทำโครงการส่งเสริมวิสาหกิจในทุกระดับของภาครัฐให้มีศักยภาพมากขึ้น

เพื่อพัฒนาให้เกิดผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ที่สามารถขยายบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจและสามารถดำเนินธุรกิจได้เพิ่มมากขึ้นอย่างยั่งยืน

แผนแม่บทฯ ประเด็น ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ประกอบด้วย 4 แผนแม่บทย่อยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้ **1) การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ** โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงานโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี และพัฒนาผู้ประกอบการในทุกระดับให้มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ ขับเคลื่อนธุรกิจด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาเพิ่มมูลค่าธุรกิจ ตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการ **2) การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน** จัดหาแหล่งเงินทุนและพัฒนาช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนรูปแบบใหม่ ๆ พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกมากขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม

3) การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด โดยสนับสนุนผู้ประกอบการให้มีอัตลักษณ์และตราสินค้าที่เด่นชัด ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ตลาดนำที่คำนึงถึงความต้องการของตลาด โดยเฉพาะตลาดที่มีมูลค่าสูง ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ สร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้มากขึ้น มีแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพสำหรับสินค้าและบริการของไทย ตลอดจนสร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งตลาดสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ **4) การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่** พัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ โดยการพัฒนาฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพยากรทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นระบบที่เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลในการสร้างโอกาสให้ภาคธุรกิจ รวมถึงสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการทั้งในและระหว่างประเทศในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน ยกระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจและการพัฒนานวัตกรรมและประยุกต์ใช้ทั้งในภาครัฐและเอกชน

080101

080102

080201

080202

080301

080302

080303

080401

แผนแม่บทย่อย การสร้างความเข้มแข็ง ผู้ประกอบการอัจฉริยะ

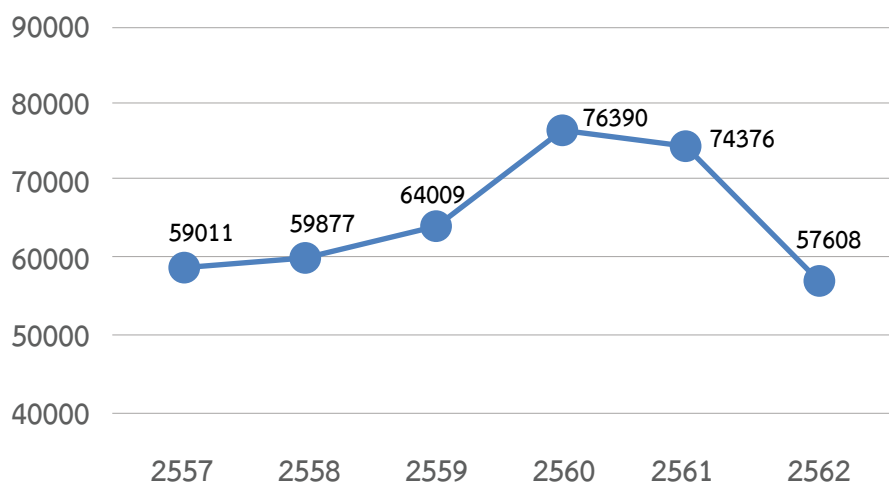
เป้าหมาย

การขยายตัวของวิสาหกิจเริ่มต้น ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น

080101

สะท้อนความต้องการเป็นผู้ประกอบการและความพร้อมในการก่อตั้งธุรกิจของบุคคลทั่วไปที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐและศูนย์บ่มเพาะต่าง ๆ โดยการส่งเสริมดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ที่ต้องการเป็นผู้ประกอบการได้รับการสนับสนุนเพียงพอพร้อมสู่การประกอบธุรกิจจริง และสามารถบริหารจัดการธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีจิตวิญญาณของผู้ประกอบการ และรู้จักใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์เป็นตัวขับเคลื่อนธุรกิจมากยิ่งขึ้น โดยเพื่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว จำเป็นต้องเร่งดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการบ่มเพาะผู้ประกอบการ การเตรียมความพร้อมในการประกอบธุรกิจของเยาวชน และการสร้างตลาดสำหรับวิสาหกิจเริ่มต้น

จำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้น

หมายเหตุ: ข้อมูลปี 2562 เป็น ต.ค. 61 – ก.ย. 62

ที่มา: สสว.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้น พบว่ามีการลดลงจาก 76,390 ราย ในปี 2560 เป็น 74,376 ราย ในปี 2561 หรือหดตัวลงคิดเป็นร้อยละ 2.64 และในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2562 มีการก่อตั้งวิสาหกิจรวมทั้งสิ้น 57,608 รายซึ่งมากขึ้นกว่าปี 2561 ในช่วงเวลาเดียวกัน 1,337 ราย ดังนั้นจึงคาดการณ์ได้ว่าจำนวนการก่อตั้งธุรกิจเริ่มต้นอาจขยายตัวขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อน อย่างไรก็ตาม ในการบรรลุเป้าหมายการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10 ในช่วงปี 2561-2565 ที่ตั้งไว้ยังคงมีความท้าทายอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนการก่อตั้งธุรกิจใหม่จากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาและยกระดับปัจจัยสนับสนุนที่จำเป็นต่อการก่อตั้งธุรกิจและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการก่อตั้งธุรกิจ

080101

การดำเนินการที่ผ่านมา พบว่า อัตราการขยายตัวของจำนวนการก่อตั้งธุรกิจที่สูงขึ้นในปี 2559 และ 2560 ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความสำเร็จของการดำเนินมาตรการส่งเสริม SME ในลักษณะบูรณาการทำให้มีทิศทางการส่งเสริมที่ชัดเจนและเป็นเอกภาพมากขึ้น โดยที่ผ่านมามาครรัฐได้ให้ความสำคัญในการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่อย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งเป็นการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้ได้รับการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์ยุคใหม่รวมทั้งสิ้น 38,999 ราย และโครงสร้างพื้นฐานเพื่อพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ หรือศูนย์บ่มเพาะได้รับการพัฒนาทั้งสิ้น 178 แห่งทั่วประเทศ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย แม้ว่าภาครัฐจะให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการก่อตั้งธุรกิจใหม่เพิ่มมากขึ้น แต่จำนวนการจัดตั้งกิจการของ SME ยังคงทรงตัว สะท้อนให้เห็นว่าการสนับสนุนด้วยความรู้พื้นฐานการบริหารจัดการธุรกิจและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมในธุรกิจ ยังไม่เพียงพอต่อการสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนการเข้าถึงปัจจัย

อื่นที่สำคัญต่อการเริ่มต้นธุรกิจ อาทิ แหล่งเงินทุน ตลาด และการสนับสนุนเชิงลึกจากสถาบันเฉพาะทางตามกิจการเป้าหมาย นอกจากนี้ ภาครัฐยังขาดการส่งต่อกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาแล้วให้เข้าถึงการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการที่เข้มข้นยิ่งขึ้นหรือความรู้เฉพาะทางรวมทั้งส่งต่อกลุ่มเป้าหมายไปยังการสนับสนุนในปัจจัยอื่นที่จำเป็นต่อการก่อตั้งธุรกิจ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการขยายตัวของจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเพิ่มขึ้น ควรให้ความสำคัญกับส่งเสริมการเข้าถึงปัจจัยอื่นที่สำคัญต่อการเริ่มต้นธุรกิจ อาทิ การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ต้องการก่อตั้งธุรกิจ การสร้างตลาดรองรับสำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการบ่มเพาะผู้ประกอบการผ่านการพัฒนาศูนย์บ่มเพาะและสถาบันเฉพาะทางให้สอดคล้องกับรูปแบบธุรกิจและเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ที่หลากหลาย รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับการส่งต่อกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาแล้วให้เข้าถึงปัจจัยพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการก่อตั้งธุรกิจ เพื่อให้สามารถเริ่มต้นธุรกิจได้จริงและบริหารจัดการธุรกิจได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

แผนแม่บทย่อย การสร้างความเข้มแข็ง ผู้ประกอบการอัจฉริยะ

เป้าหมาย

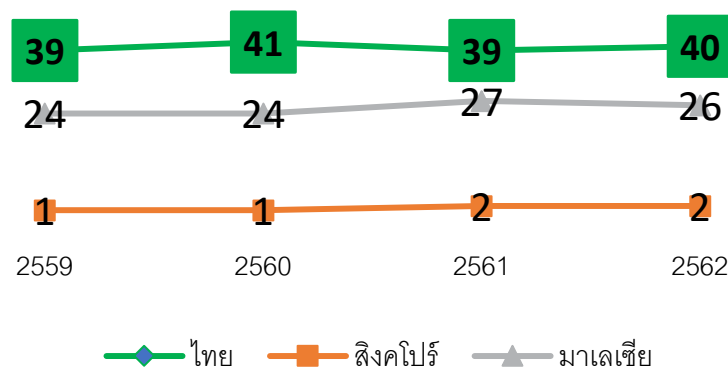
ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้ เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลดีขึ้น

080102

โดยการจัดอันดับดังกล่าวจัดทำขึ้นโดย IMD เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการแข่งขันของประเทศในภาพรวมเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรู้ด้านดิจิทัลและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การสร้างปัจจัยแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี และความพร้อมที่จะนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในอนาคต ซึ่งการรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในธุรกิจและความพร้อมในการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในอนาคตจะเป็นการสร้างการแข่งขันให้แก่อผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการอัจฉริยะที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศได้มากยิ่งขึ้น โดยต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักในการใช้ดิจิทัลและเทคโนโลยี การถ่ายทอดเทคโนโลยีการประยุกต์ใช้เครื่องมือต่าง ๆ ให้กับ SME และการประยุกต์ใช้ดิจิทัลในการประกอบธุรกิจของ SME

อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี

IMD Digital Competitiveness

ที่มา: IMD

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย เมื่อพิจารณาอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีของไทย พบว่า ในปี 2562 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 40 จากทั้งหมด 63 ประเทศ ลดลงจากปีก่อน 1 อันดับ เนื่องจากอันดับย่อยด้านความพร้อมในอนาคต ลดลง 1 อันดับ อยู่ที่อันดับที่ 50 ในส่วนของอันดับย่อยด้านความรู้ด้านดิจิทัลและด้านเทคโนโลยี ดีขึ้นจากปีก่อน 1 อันดับ อยู่ที่อันดับ 43 และ 27 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียนไทยยังคงเป็นรองมาเลเซีย และสิงคโปร์ เมื่อพิจารณาเป้าหมายที่กำหนดให้ไทยอยู่ใน 36 อันดับแรก ยังคงเป็นความท้าทายสำหรับประเทศไทยที่ต้องเร่งพัฒนาและยกระดับประเด็นที่เป็นข้อจำกัด เช่น ทักษะคนต่อการปรับตัวทางดิจิทัล และการสร้างองค์ความรู้ผ่านระบบการศึกษาและฝึกอบรม เป็นต้น

080102

การดำเนินการที่ผ่านมา พบว่าประเด็นด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมเป็นประเด็นที่ภาครัฐให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ โดยผลักดันผ่านนโยบาย Thailand 4.0 อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งบูรณาการการทำงานทุกภาคส่วนให้ช่วยสนับสนุนเทคโนโลยีและดิจิทัลแก่ผู้ประกอบการให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้อย่างทั่วถึง ที่ผ่านมามีโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการ SME ได้มุ่งเน้นการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมแก่ผู้ประกอบการทุกระดับ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และยกระดับคุณภาพมาตรฐานสู่ระดับสากล โดยได้มีการดำเนินโครงการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม โครงการพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านรูปแบบธุรกิจ โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย และโครงการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ สถาบันเฉพาะทาง และมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมโครงการ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย ผู้ประกอบการยังไม่ให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในธุรกิจมากนัก และการยกระดับธุรกิจด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมและ R&D มักใช้เงินทุนที่ค่อนข้างสูง ในด้านแรงงานยังไม่ให้ความสำคัญกับการยกระดับความสามารถด้วยความรู้ทางเทคโนโลยีใหม่ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในวงกว้าง นอกจากนี้ การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบไปด้วยปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมหลากหลายมิติ ทั้งการศึกษา การบังคับใช้กฎหมาย ความพร้อมของภาคเอกชน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล ซึ่งบางปัจจัยใช้ระยะเวลานานในการดำเนินการ ดังนั้น จำเป็นต้องบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนในการผลักดันให้อันดับดีขึ้น พร้อมทั้งคงอันดับในด้านที่ไทยมีขีดความสามารถสูงไปพร้อมกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดีขึ้น ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักแก่ผู้ประกอบการ และแรงงานในวิสาหกิจให้เกิดการเรียนรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น เช่น ประชาสัมพันธ์วิสาหกิจต้นแบบที่ผ่านการยกระดับด้วยเทคโนโลยีจากโครงการผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านรูปแบบธุรกิจ เป็นต้น รวมทั้งควรสนับสนุนให้ SME ลงทุนในนวัตกรรมและการวิจัยและพัฒนามากขึ้นเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ นอกจากนี้ ภาครัฐควรพัฒนาปัจจัยแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาศักยภาพศูนย์บ่มเพาะและที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาธุรกิจ และการออกมาตรการเชื่อมโยงภาคเอกชนรายใหญ่กับ SME เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ ความเชี่ยวชาญ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี

แผนแม่บทย่อย การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน

เป้าหมาย

สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ เฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น

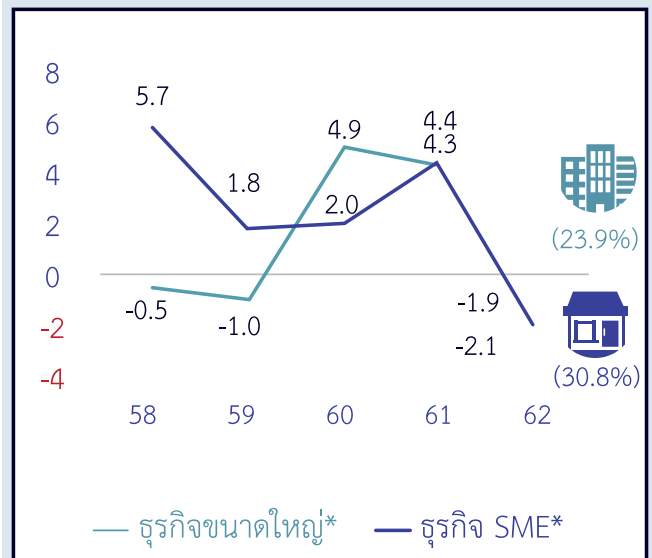
080201

โดยมุ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (SME) รวมทั้งความยากง่ายในการเข้าถึงบริการทางการเงินจากสถาบันทางการเงินของไทย เนื่องจากแหล่งเงินทุนเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่จำเป็นต่อความอยู่รอดและการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ โดยในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว จำเป็นต้องดำเนินการสนับสนุนการเข้าถึงสินเชื่อ และการประเมินความสามารถที่แท้จริงของ SMEs

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ สามารถพิจารณาได้จากข้อมูลอัตราการขยายตัวของสินเชื่อธุรกิจพบว่า ในปี 2559 - 2561 สินเชื่อธุรกิจ SME ยังคงมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องโดยมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 1.8 2.0 และ 4.3 ตามลำดับ แต่เริ่มหดตัวในปี 2562 โดยมีอัตราการหดตัวคิดเป็นร้อยละ 2.1 ซึ่งอาจสะท้อนถึงความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME ที่ลดลง อย่างไรก็ตาม แม้จะไม่มีข้อมูลของการให้สินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการใหม่ และผู้ประกอบการที่อยู่ในระบบ แต่ทิศทางที่ลดลงของสินเชื่อ SME ในภาพรวม มีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อบรรลุเป้าหมายอัตราการขยายตัวของสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ที่ร้อยละ 10 ในปี 2565 ดังนั้นจึงเป็นความท้าทายอย่างสูงของไทยในการดำเนินมาตรการเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงสินเชื่อของ SME รายใหม่

การดำเนินการที่ผ่านมา พบว่าในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลและกลุ่มผู้บริการทางการเงินได้ดำเนินมาตรการการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนแก่กลุ่มผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (SMEs) อย่างต่อเนื่องในหลายกลุ่มผลิตภัณฑ์ทางการเงิน เพื่อกระตุ้นการเสริมสภาพคล่องให้ธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจ

อัตราการเติบโตของสินเชื่อธุรกิจแยกตามขนาดธุรกิจ

สินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่และสินเชื่อ SME หดตัว
ทั้งนี้ สินเชื่อธุรกิจขนาดเล็กขยายตัวในภาคการค้าปลีก
ค้าส่ง อาหารและเครื่องดื่ม

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

080201

ขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ให้เดินหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ สินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs ในรูปแบบของวงเงินกู้ระยะยาว และ วงเงินกู้เบิกเงินบัญชี โครงการค้ำประกันสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการระดับต่าง ๆ โดยบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม โครงการค้ำประกันสินเชื่อ Portfolio Guarantee Scheme ระยะต่าง ๆ และโครงการค้ำประกันสินเชื่อรายย่อยสร้างอาชีพ มาตรการสินเชื่อพิเศษต่าง ๆ เช่น สินเชื่อเศรษฐกิจฐานราก รวมถึงการให้ความช่วยเหลือกลุ่มผู้ประกอบการเป้าหมายในการเพิ่มองค์ความรู้ในการทำธุรกิจ อาทิ การอบรมการจัดทำบัญชีและความรู้ในการทำแผนธุรกิจพื้นฐานเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนขอสินเชื่อ และการวางแผนการบริหารเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ การอบรมด้านการบริหารจัดการรวมทั้งการเงินและบัญชีเพื่อยกระดับความเป็นมืออาชีพให้กับผู้ประกอบการและกลุ่มวิสาหกิจ และการให้คำปรึกษาในการจัดทำแผนธุรกิจ นอกจากนี้รัฐบาลได้ดำเนินการเร่งรัดการออกกฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย แม้ทุกภาคส่วนจะเร่งรัดการดำเนินการเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเติบโตในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ หากแต่การดำเนินการโครงการของภาครัฐยังคงให้ความช่วยเหลือได้อย่างจำกัดจึงยังมีผู้ประกอบการจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อม ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินได้ นอกจากนี้ด้วยหลักเกณฑ์การประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และการประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ ของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบันจึงส่งผลให้การเพิ่มขึ้นของการอนุมัติสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการยุคใหม่เป็นไปได้ยาก แม้จะมีการผ่อนปรนกฎระเบียบต่าง ๆ แก่ธนาคารพาณิชย์จากธนาคารแห่งประเทศไทยให้พิจารณาหลักประกันอื่นทดแทนได้ ในส่วนของการพัฒนาการให้ความรู้ในเชิงพื้นฐานหรือความรู้เบื้องต้นนั้นยังคงต้องมุ่งเน้นการขยาย

การให้องค์ความรู้ผ่านรูปแบบการใช้สื่อออนไลน์ให้มากขึ้น ตลอดจนการปรับปรุงกิจกรรมให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน/นักลงทุน ของกลุ่มผู้ประกอบการยุคใหม่

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายในการสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการเพิ่มมากขึ้น ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ให้เข้าถึงสินเชื่อได้มากขึ้นผ่านการเตรียมความพร้อมทางความรู้พื้นฐาน การจัดการบัญชี และการใช้ประโยชน์จากกฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ การเร่งผลักดันให้มีการประเมินความสามารถที่แท้จริงของผู้ประกอบการยุคใหม่ด้วยการประเมินโดยใช้เทคโนโลยีทางการเงินในรูปแบบดิจิทัลเข้ามาร่วมติดตามและประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต พัฒนาระบบการประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ ตลอดจนผ่อนคลายข้อจำกัดและลดกระบวนการที่ยุ่งยากในการเข้าถึงบริการทางการเงินและสนับสนุนการใช้ข้อมูลทางเลือก อาทิ ข้อมูลการใช้จ่าย และการจัดอันดับร้านค้าเป็นส่วนสนับสนุนและพัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต

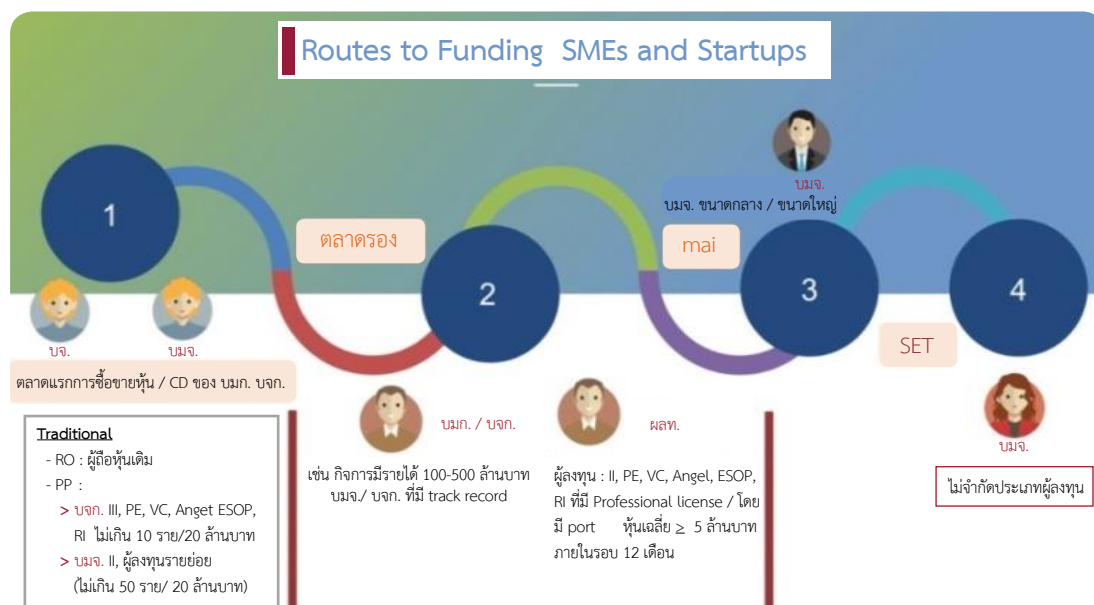
แผนแม่บทย่อย การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน

เป้าหมาย

มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการ ที่เริ่มต้นและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมเพิ่มขึ้น

080202

เงินทุนถือเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญต่อการดำเนินกิจการและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อความอยู่รอดและการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการยุคใหม่ซึ่งต้องเผชิญกับการแข่งขันที่สูงขึ้น ไม่เพียงแต่กับคู่แข่งภายในประเทศเท่านั้น แต่ยังรวมถึงคู่แข่งภายนอกอีกด้วย ดังนั้นภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นนวัตกรรมรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละกลุ่ม รวมทั้งพัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจในการขอสินเชื่อของผู้ประกอบการ การประเมินความสามารถที่แท้จริงของ SMEs และการพัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้าหมายดังกล่าว ที่ได้กำหนดตัวชี้วัดคือ อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งนี้หากเทียบเคียงข้อมูลจากการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) พบว่าในปี 2562 มีบริษัทจำกัด (บจ.) เข้าร่วมการระดมทุนในตลาด mai จำนวน 161 บริษัท มีการระดมทุนผ่านการเสนอขายหุ้นใหม่แก่ประชาชนทั่วไป (IPO) มูลค่ารวมกว่า 56,162 ล้านบาท และการใช้เครื่องมือทางการเงิน

080202

เพื่อส่งเสริมการระดมทุนกว่า 74,204 ล้านบาท นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรมร่วมลงทุน (venture capital) และการให้บริการ Crowdfunding ในประเทศไทยซึ่งขยายตัวตามการเติบโตของกระแสการริเริ่มดำเนินธุรกิจของกลุ่ม **Startup** จะเห็นได้ว่าสถานการณ์การระดมทุนผ่านตลาดทุนมีทิศทางขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และส่งสัญญาณที่ดีต่อการเปิดโอกาสให้กิจการผู้ประกอบการยุคใหม่รวมทั้งผู้ประกอบการกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินอื่น ๆ หรือ ไม่สามารถเข้าระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้มีโอกาสในการระดมผ่านตลาดทุนและเข้าถึงบริการทางการเงินต่าง ๆ มากขึ้น

การดำเนินการที่ผ่านมา ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการมาตรการการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนแก่กลุ่มผู้ประกอบการ SMEs อย่างต่อเนื่อง อาทิ การจัดทำแผนพัฒนาตลาดทุนไทย ฉบับที่ 3 และ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) อยู่ระหว่างการออกหลักเกณฑ์เพื่อรองรับการระดมทุนในวงกว้าง (Crowdfunding) ของ SMEs ในขณะเดียวกันหลายภาคส่วนเร่งดำเนินนโยบายส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมทางการเงิน ผ่านกลไก Regulatory Sandbox โดยมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนให้ผู้บริการทางการเงินนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการและการให้บริการ ซึ่งทำให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น รวมทั้งนโยบายการส่งเสริมสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset) หรือโทเคนดิจิทัล (Digital Token) ของ กลต. และ

ธนาคารแห่งประเทศไทย ผ่านการออกประกาศหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลหรือโทเคนดิจิทัลต่าง ๆ ซึ่งช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการกระตุ้นการลงทุนและการเข้าถึงแหล่งเงินทุนแก่กลุ่มผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (SMEs)

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย แม้ทุกภาคส่วนจะเร่งรัดการดำเนินการเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเติบโตในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (SMEs) แต่การระดมทุนในตลาดทุนยังคงมีหลักเกณฑ์พื้นฐาน อาทิ หลักเกณฑ์ว่าด้วยคุณสมบัติของบริษัทที่จะเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ mai ต้องมีทุนชำระแล้วขั้นต่ำของหลักทรัพย์ในตลาด 40 ล้านบาท ซึ่งอาจยังเป็นข้อจำกัดสำหรับผู้ประกอบการรายใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (SMEs) ซึ่งอยู่ในขั้นเริ่มต้น

ข้อเสนอแนะในการบรรลุเป้าหมาย เร่งรัดสนับสนุนการนำเทคโนโลยีทางการเงินใหม่ ๆ มาใช้อำนวยความสะดวกและพัฒนาการระดมทุนเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายในการสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการที่ดีขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการอำนวยความสะดวก อาทิ National Crowdfunding Funding Platform การสนับสนุนการขยายตัวของมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (SMEs) โดยลดหลักเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสมหรือขั้นตอนที่ซับซ้อนสำหรับผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (SMEs) ในการเข้าร่วมการระดมในตลาดทุน mai นอกจากนี้ควรเร่งรัดดำเนินการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการระดมทุนผ่านตลาดทุนให้แก่ผู้ประกอบการยุคใหม่ ตลอดจนนักลงทุนและประชาชน รวมทั้งควรเร่งรัดการพัฒนาบรรทัดติดตามและประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต รวมถึงระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ ตลอดจนลดกระบวนการที่ยุ่งยากในการเข้าถึงบริการทางการเงิน

แผนแม่บทย่อย การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

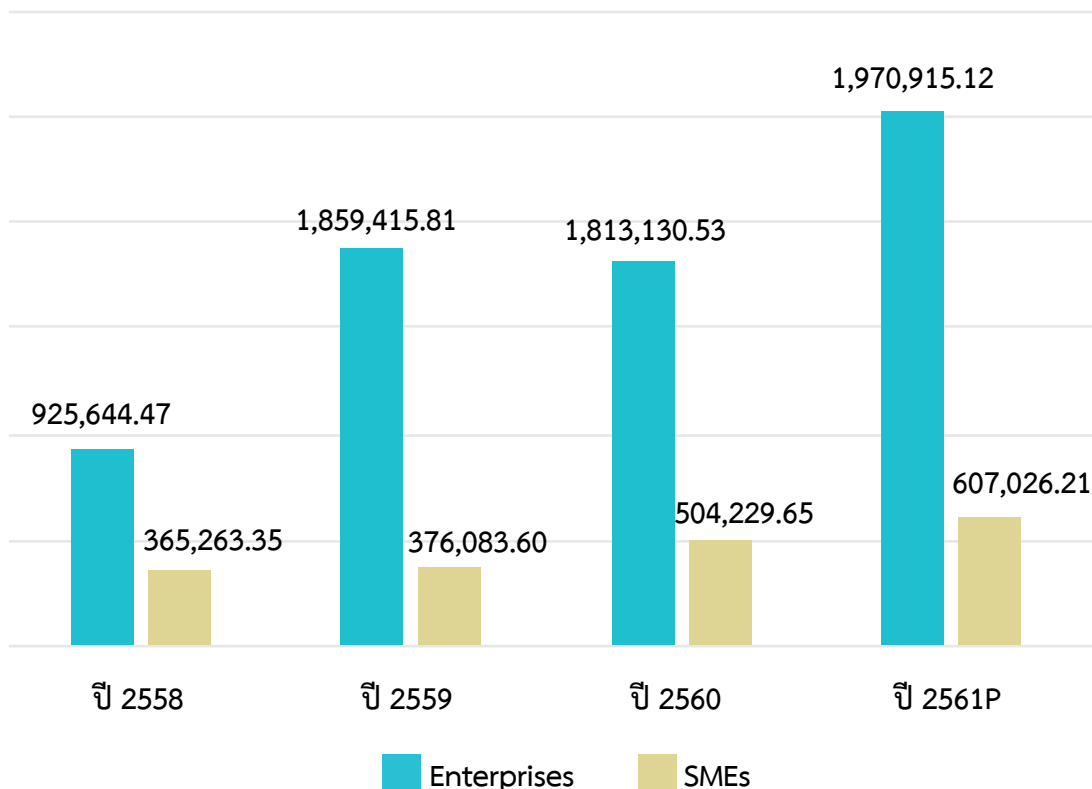
เป้าหมาย

มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ ประเทศเพิ่มขึ้น

080301

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมถือเป็นผู้ขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศที่สำคัญ ซึ่งการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีโอกาสเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จะส่งผลให้มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น ซึ่งมูลค่าดังกล่าวเป็นตัวชี้วัดหนึ่งซึ่งสะท้อนการขับเคลื่อนเป้าหมายมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์รวมของประเทศให้เพิ่มขึ้น โดยในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการสนับสนุนตลาดและปัจจัยแวดล้อมด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา: Value of e-Commerce Survey 2561, ETDA

080301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย เมื่อพิจารณามูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ พบว่ามีการขยายตัวจาก 2,762,503 ล้านบาท ในปี 2560 เป็น 3,150,233 ล้านบาท ในปี 2561 หรือคิดเป็นร้อยละ 14 โดยเมื่อพิจารณามูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จำแนกตามขนาดของธุรกิจพบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการขยายตัวอยู่ที่ ร้อยละ 20 เติบโตจาก 504,230 ล้านบาท ในปี 2560 เป็น 607,026 ล้านบาท ในปี 2561 ซึ่งยังห่างจากการบรรลุค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ ที่การขยายตัวเพิ่มขึ้น 1 เท่า ในช่วงปี 2561-2565 จึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการส่งเสริมจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เข้มขันเพื่อเพิ่มโอกาสให้สามารถบรรลุค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

การดำเนินการที่ผ่านมา พบว่าที่ผ่านมาภายใต้แผนบูรณาการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี 2561 มีโครงการส่งเสริมการเข้าถึงตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น โครงการยกระดับผู้ประกอบการ SMEs สู่อผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Smart Enterprise) ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและกิจกรรมส่งเสริม พัฒนาตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับ SMEs ของกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งส่งผลให้เกิดผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กว่า 54,403 ราย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การขับเคลื่อนการเพิ่มมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศยังขาดประเด็นขับเคลื่อนที่สำคัญ ได้แก่ ขาดแผนปฏิบัติการในการขับเคลื่อนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ชัดเจน แพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มีหลายหน่วยงานดำเนินการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทำให้ขาดเอกภาพ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังขาดความรู้ในการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลและขาดความเข้าใจและกลยุทธ์ในการใช้แพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในฐานะช่องทางการตลาด รวมถึงการส่งเสริมการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมเพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้แก่ผู้ประกอบการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายด้านมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเพิ่มขึ้น รวมถึงผลักดันให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใช้ประโยชน์จากช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ควรให้ความสำคัญกับการเร่งรัดการจัดทำแผนปฏิบัติการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อบังคับใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ ภาครัฐและเอกชนควรบูรณาการกันในการสร้างแพลตฟอร์มที่เป็นเอกภาพ และเร่งสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งขยายโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตของผู้ประกอบการ และการประยุกต์ใช้ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ตลาดที่มีศักยภาพ

แผนแม่บทย่อย การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

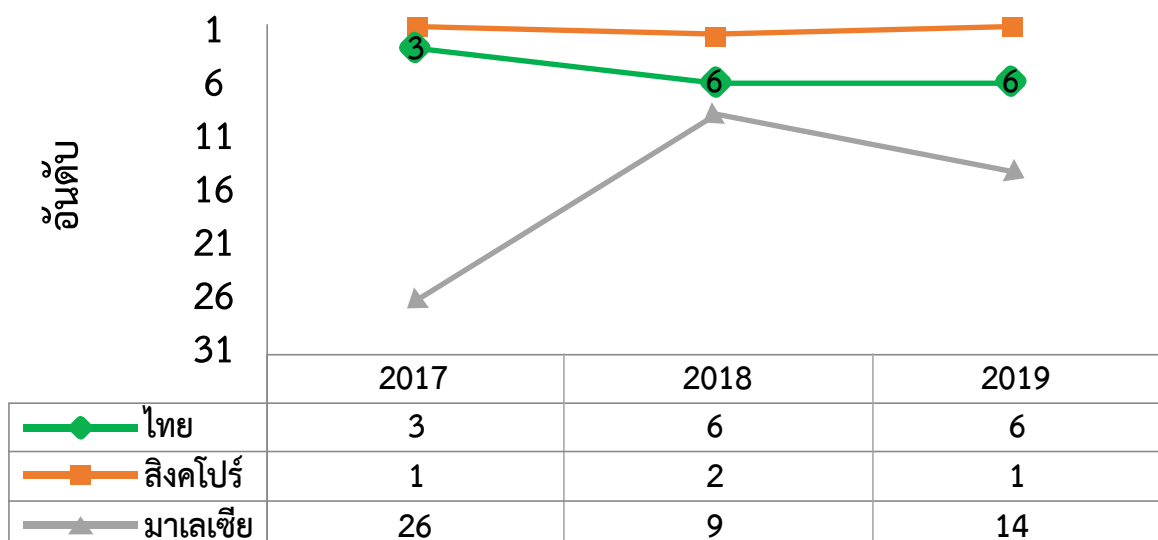
เป้าหมาย

ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น

080302

สถานะทางเศรษฐกิจ ถือเป็นหนึ่งในปัจจัยในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศของสถาบัน IMD โดยปัจจัยย่อยด้านการค้าระหว่างประเทศถือเป็นปัจจัยย่อยที่สำคัญในการสะท้อนความสามารถในการแข่งขันในภาพรวมของประเทศทั้งในด้านดุลบัญชีเดินสะพัด การนำเข้าและส่งออกสินค้าและบริการและอัตราแลกเปลี่ยนโดยหากพัฒนาให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถสร้างความเจริญเติบโตของธุรกิจให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งที่มีศักยภาพสูง และสามารถส่งออกสินค้าและบริการสู่ตลาดโลกได้ย่อมส่งผลในเชิงบวกต่อการขับเคลื่อนอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดยในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสินค้าและบริการให้ตรงกับความต้องการของต่างประเทศ

อันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการค้าระหว่างประเทศ

ที่มา: IMD

080302

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย เมื่อพิจารณาอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยในกลุ่มอาเซียนในปี 2562 พบว่าไทยอยู่ในอันดับที่ 6 ซึ่งสูงกว่ามาเลเซียในอันดับที่ 14 แต่ยังคงต่ำกว่าสิงคโปร์ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 1 และในช่วงปี 2560 - 2562 ไทยอยู่ในอันดับที่ 3, 6 และ 6 ตามลำดับ ซึ่งใกล้เคียงกับค่าเป้าหมายที่กำหนดให้ต้องมีอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศอยู่ในอันดับ 1 ใน 5 ในปี 2565 ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้สูงที่ไทยจะสามารถบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้

การดำเนินการที่ผ่านมา พบว่าที่ผ่านมาภายใต้แผนบูรณาการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี 2561 การส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันระดับสากล อาทิ โครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการ SMEs สู่ตลาดสากล ซึ่งช่วยส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้นพร้อมแข่งขันกับสากล รวมทั้งภาครัฐยังมีการบูรณาการการขับเคลื่อนตัวชี้วัดอันดับความสามารถในการแข่งขันอย่างสม่ำเสมอจึงทำให้เกิดเจ้าภาพและผู้ขับเคลื่อนตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่ชัดเจน ทำให้สามารถรักษาระดับให้คงที่และเพิ่มโอกาสในการบรรลุตามค่าเป้าหมายได้

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การขับเคลื่อนอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยประกอบด้วยปัจจัยหลายด้านทั้งภาวะเศรษฐกิจโลก เสถียรภาพของสถานะเศรษฐกิจและการเมืองภายในประเทศซึ่งเป็นปัจจัยที่ยากจะควบคุม อีกทั้งผู้ประกอบการยังขาดการเตรียมความพร้อมและไม่ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงมากเท่าที่ควร รวมถึงการบูรณาการการขับเคลื่อนตัวชี้วัดระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ตามสถานการณ์และบริบทโลกที่เปลี่ยนไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายด้านอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้น ควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการการทำงานที่เข้มข้นมากขึ้นในการขับเคลื่อนตัวชี้วัดและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภค รวมทั้งควรส่งเสริมและให้องค์ความรู้เรื่องการบริหารความเสี่ยงแก่ผู้ประกอบการเพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนของเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศและใช้ประโยชน์จากกรอบเสรีทางการค้าให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ภาครัฐควรอำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจแก่ผู้ประกอบการโดยการลดอุปสรรคทั้งในด้านภาษีและกฎหมายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในตลาดโลก อันจะส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศในภาพรวม

แผนแม่บทย่อย การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

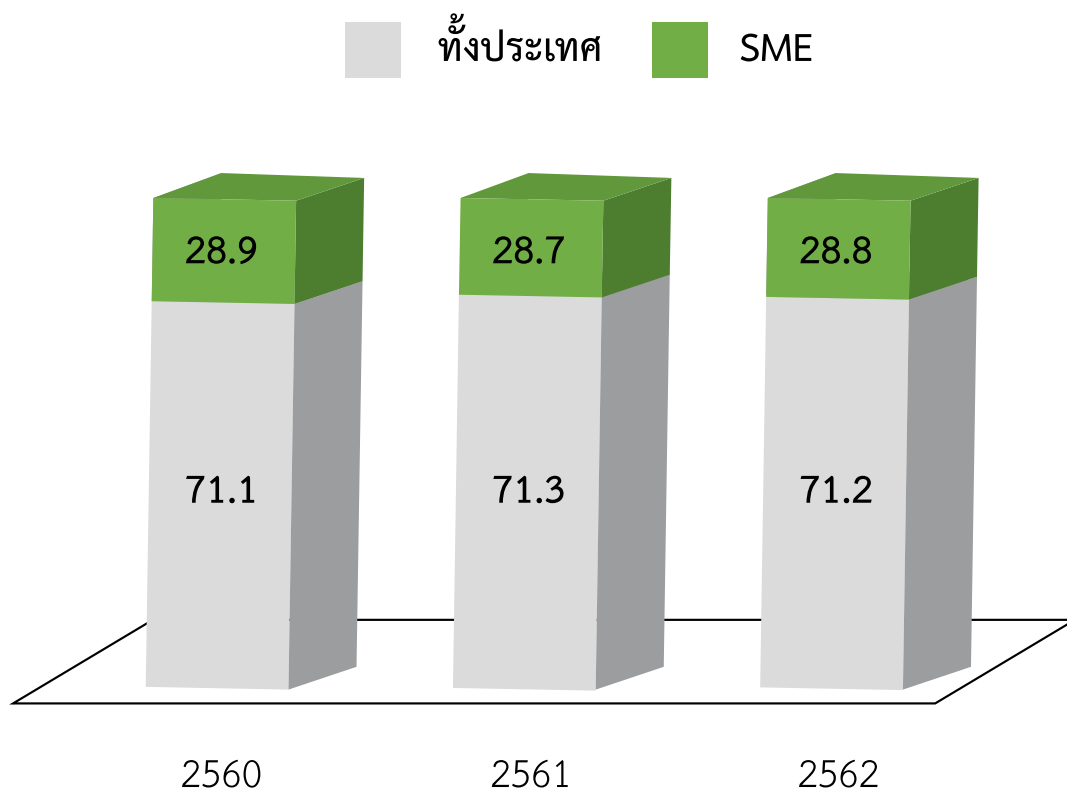
เป้าหมาย

การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น

080303

การส่งออกถือเป็นกิจกรรมหลักทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศมาโดยตลอด โดยวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมถือเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการผลักดันภาพรวมการส่งออกของประเทศ ดังนั้น การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีความพร้อมและสามารถเข้าถึงตลาดใหม่ที่มีศักยภาพย่อมสะท้อนถึงเป้าหมายของแผนแม่บททั้งในระดับแผนหลักและแผนย่อย ซึ่งมีปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างและขยายช่องทางการตลาดต่างประเทศและการเพิ่มความสามารถด้านการส่งออกของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สัดส่วนการส่งออกของ SME ต่อการส่งออกรวมทั้งประเทศ

ที่มา: สสว.

080303

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมทั้งประเทศ ในช่วง 2560 - 2561 รวมถึงช่วง 9 เดือนแรกของปี 2562 พบว่าสามารถรักษาสัดส่วนประมาณร้อยละ 28.8 ซึ่งเมื่อพิจารณาเป้าหมายที่กำหนดให้สัดส่วนของการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมทั้งประเทศที่ร้อยละ 25 ซึ่งถือว่าบรรลุเป้าหมายแล้ว

การดำเนินการที่ผ่านมา ที่ผ่านมาการสนับสนุนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐมาโดยตลอด โดยภายใต้แผนบูรณาการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี 2561 มีโครงการส่งเสริมการส่งออกสินค้าและบริการสู่ตลาดต่างประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพ เช่น โครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการ SMEs สู่ตลาดสากล และโครงการยกระดับผู้ประกอบการ SMEs ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Smart Enterprise) ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพได้รับการส่งเสริมการขยายธุรกิจไปลงทุนในต่างประเทศ จำนวน 170 ราย และการเจรจาจับคู่ธุรกิจ 2,780 ราย จึงทำให้สามารถบรรลุค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างน่าพอใจ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย แม้ว่าสัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศจะอยู่ในระดับที่ดีตามค่าเป้าหมาย แต่ด้วยภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวบวกกับค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้น อีกทั้งตลาดส่งออกที่สำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างกลุ่มประเทศอาเซียนยังไม่มีแนวโน้มที่จะฟื้นตัว ส่งผลกระทบต่อรายได้และศักยภาพในการแข่งขันของผู้ส่งออกอย่างมีนัยสำคัญโดยเฉพาะผู้ประกอบการในธุรกิจส่งออกสินค้าที่สำคัญหลายรายการ ทั้งในส่วนของสินค้าเกษตรและสินค้าวัตถุดิบในอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นนั้น ควรให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการรับมือกับความเสี่ยงของภาวะเศรษฐกิจโลกด้วยการให้ความรู้และเสนอช่องทางในการบริหารความเสี่ยงทางการค้าแก่ผู้ประกอบการ รวมทั้งเร่งรัดการดำเนินโครงการพัฒนาช่องทางการตลาดสำหรับผู้ประกอบการ SMEs เพื่อเตรียมความพร้อมและให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการตั้งแต่ต้นทางจนถึงการเกิดมูลค่าทางการค้า ควบคู่กับการขับเคลื่อนการให้ความรู้เรื่องโอกาสและสิทธิประโยชน์จากกรอบการค้าเสรีระหว่างไทยกับประเทศต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์และขยายโอกาสทางการตลาดไปสู่ตลาดที่มีศักยภาพอื่นได้

แผนแม่บทย่อย การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนิน
ธุรกิจผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อมยุคใหม่

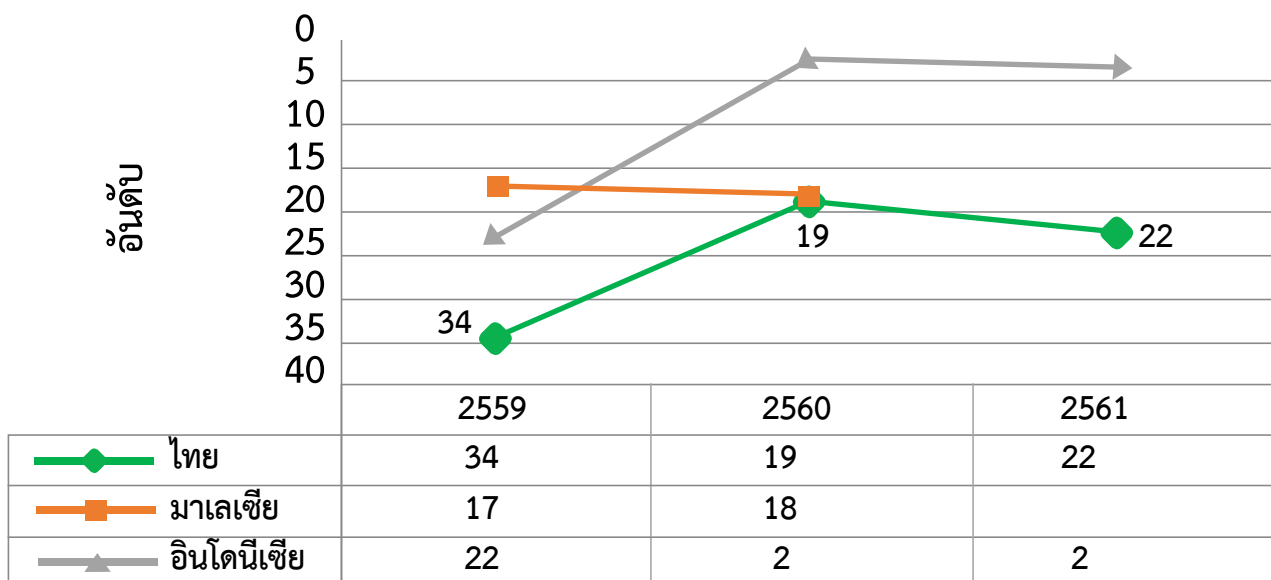
เป้าหมาย

อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและ ผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและ ความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น

080401

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมถือเป็นผู้ประกอบการส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งต้องการความช่วยเหลือจากนโยบาย
ภาครัฐเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญในการสนับสนุน
ผู้ประกอบการ ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการภาครัฐแก่ SMEs ที่มีคุณภาพ การเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในการ
เป็นหน่วยให้บริการ SMEs และการบูรณาการข้อมูลและการส่งเสริม SMEs ของภาครัฐ

อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการ

ที่มา: Global Entrepreneurship Index

080401

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย เมื่อพิจารณาอันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายในช่วงปี 2559 ถึง 2561 พบว่าประเทศไทยมีอันดับดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญคือ จาก 34 เป็น 19 ซึ่งเป็นผลจากการที่ภาครัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนา SMEs และมีมาตรการส่งเสริมออกมาในหลายรูปแบบ ต่อมาในปี 2561 มีอันดับลดลงไปที่ 22 ซึ่งอาจเป็นผลจากนโยบายการส่งเสริม SMEs ที่อาจไม่ตรงกับความต้องการ รวมทั้งขนาดและรูปแบบการทำธุรกิจของ SMEs ที่เปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียน นโยบายด้านการส่งเสริม SMEs ของไทย ยังถือว่าเป็นรองมาเลเซีย และอินโดนีเซียมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม การบรรลุเป้าหมายที่อันดับ 15 ภายในปี 2565 ยังเป็นความท้าทายสำหรับการดำเนินนโยบายส่งเสริม SMEs ของไทยเป็นอย่างมาก

การดำเนินการที่ผ่านมา ที่ผ่านมามาตรัฐให้การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมาโดยตลอดอย่างต่อเนื่อง ผ่านแผนงานและโครงการต่าง ๆ ภายใต้แผนบูรณาการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี 2561 มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการจากภาครัฐ เช่น การจัดทำแผนพัฒนาฐานข้อมูลและสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SMEs ซึ่งจะเป็นกิจกรรมที่กำหนดแนวทางการพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระยะยาวอันจะส่งผลดีต่ออันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายของประเทศให้สามารถตอบตามคำเป้าหมายย่อยของแผนแม่บทได้

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย แม้ว่าในปี 2560 ประเทศไทยจะมีอันดับที่ดีขึ้น แต่เนื่องด้วยจำนวนของประเทศที่ถูกจัดอันดับเปลี่ยนไปจากเดิมในปี 2559 รวมกับสภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ทำให้ในปี 2561 อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายมีอันดับต่ำลงและจำเป็นต้องปรับปรุงเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ การจัดอันดับดังกล่าวได้ใช้แบบสำรวจผู้เชี่ยวชาญเป็นหนึ่งในเครื่องมือชี้วัด ทำให้ภาครัฐจำเป็นต้องพิจารณานโยบายและมาตรการที่จะเป็นประโยชน์กับผู้ประกอบการยุคใหม่ที่แตกต่างไปจากรูปแบบเดิม ๆ เพื่อให้สามารถสะท้อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นให้เป็นที่ประจักษ์

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายอันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายเพิ่มมากยิ่งขึ้น ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาและสร้างมาตรฐานการให้บริการของภาครัฐแก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีความพร้อมและความเข้าใจต่อบริบททางธุรกิจที่เปลี่ยนไปอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งควรมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและเปิดโอกาสให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางธุรกิจและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนเพื่อเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในการเป็นหน่วยให้บริการ SMEs ให้สามารถตอบสนองกับความต้องการของผู้ประกอบการที่เพิ่มมากขึ้น โดยภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารกับผู้ประกอบการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในนโยบายส่งเสริม SMEs เพื่อประสิทธิภาพของนโยบายและมาตรการส่งเสริมที่เพิ่มมากขึ้นและส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของภาครัฐในสายตาของผู้ประกอบการอันจะนำมาซึ่งการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อผู้ประกอบการอย่างยั่งยืนต่อไป

